

Foto: Hilde Birkeland

Sogna ligger som en frodig blågrønn oase i utkanten av bebyggelsen nordvest for Lillestrøm, mellom flystripen på Kjeller og Nitelva. Vannforekomsten består av kroksjøer, meandrerende elveparti og flomdammer i varierende størrelse. Sogna får tilført vann fra tilgrensende jordbruksareal og industriområdet ved Kjeller. Avrenning fra Sogna går til Nitelva, og er regulert med en pumpestasjon. Vannet i området er grunt, og vegetasjonen står tett ut i vannet i store deler av området. Deler av breddene, både på elven og dammene er konstruert av mennesker for en del år tilbake. Tidligere har det vært stor gjengroing i Sogna med betydelig algevekst og grumsete vannmasser. Noe gjengroing skjer der fortsatt.

Kommune	Lillestrøm
Areal	0,014 km ²
Høyde	102 m.o.h.
Dyreliv	Over 250 arter i området
Planteliv	25 arter i og ved vann
Rødlistede arter	Minimum 15 arter
Fremmede arter	Gullfisk, kanadagullris, lupin, phytosphthora

Biologisk mangfold

Sogna er klassifisert som en svært viktig naturtype på grunn av sin rike flora og fauna, med flere sjeldne og trua arter. 250 arter er registrert i området, de fleste av disse er tovinger, årevinger og sommerfugler. 15 av de registrert er rødlistede, blandt disse er insektartene midjedamblomsterflue (*Anasimyia contracta*), og kløverhumle (*Bombus distinguendus*), samt plantearten mandelpil (*Salix triandra*). Det er også funnet fisk i Sogna, mest trolig er det gullfisk som er satt ut. Gullfisk er ikke en del av vill natur og det er ønskelig å få dem fjernet.

Øverst: midjedamblomsterflue, foto: S. Rae , Nederst: kløverhumle, foto Frode Ødegaard. Høyre: kanadagullris, foto: Daniel McClosky

Friluftsliv

Sogna representerer verdifulle, blågrønne og rolige omgivelser for bebyggelsen og nærområdet, og har også naturlig kobling til turveien langs flomvollen. Selve Sogna er delvis lite tilgjengelig på grunn av sin tette vegetasjon og våte terreng, men turveiene i nærheten brukes av turgåere, syklistene og til hundelufting. Skedsmo videregående skole og Kjellervolla ungdomsskole ligger i kort avstand til Sogna. Med fremtidig utbygging på Kjeller kan Sogna bli et svært attraktivt turområde.

Foto: Hilde Birkeland

Sogna 1950, Norge i bilder.

Utfordringer

Arealendringer og gjengroing har gjennom tidene redusert arealet av Sogna. Det er påvist forurensning av miljøgifter og metall i vann og sediment. Forurensningen kommer hovedsakelig fra avrenning fra brannøvingsområdene og avfallsfyllingen på det tidligere industriområdet på Kjeller, men avrenning fra tilhørende jordbruksområder og byen rundt bidrar også til forurensning. Ved store nedbørmengder renner også overløpet fra avløpsnett ut i Sogna.

Vurdering av miljøtilstand og tiltaksbehov

I arbeidet som følger av vannforskriften er målet at alt vann skal oppnå god eller svært god økologisk og kjemisk tilstand. Miljøtilstanden kategoriseres i seks ulike klasser som illustreres med hver sin farge - svært god (blått), god (grønn), moderat (gul), dårlig (oransje), svært dårlig (rødt) og udefinert (grått). Er den totale vurderingen moderat eller dårligere skal det settes i gang tiltak.

Økologisk og kjemisk tilstand i Sogna

Parameter	Tilstandsklasse	
Vannregionspesifikke stoffer (2015)	Svært dårlig	
Fosfor	Ukjent	
Nitrogen	Ukjent	
Total økologisk tilstand	Moderat	
Kjemisk tilstand	God	

Sogna er i dag i moderat økologisk tilstand og god kjemisk tilstand. Begge disse er derimot usikre da det er bassert på svært lite data. Det er også kun biologiske parametere som vannplanter, bunn-dyr, fisk og begroingsalger som kan gi dårligere økologisk tilstand enn moderat.

I 2013 ble det gjennomført oppgraving for å sikre god drenering og hindre oversvømmelse av nærområdet. Det er også satt i gang tiltak for å redusere forurensningen til Sogna, blant annet ved å oppgradere kapasiteten på avløpet.

Utredningene og arbeidet som gjennomføres i forbindelse med utbygging av Kjellerområdet vil også ha innvirkning på Sogna.

For mer informasjon se vann-nett.no

Kontakt:

Vannområde Leira-Nitelva
Sekretariatet, c/o Lillestrøm kommune - Postboks 313, 2001 Lillestrøm
Tlf. direkte 66 93 83 06 / 47 61 69 61
post@elveliv - elveliv.no - facebook.com/vannomradeLeiraNitelva

VANNOMRÅDE
LEIRA-NITELVA
- elveliv.no -